

TLAČOVÁ SPRÁVA

Výskyt zhubných nádorov na Slovensku: Pacienti žijú dlhšie, no pribúda prípadov rakoviny prsníka a prostaty

Bratislava, 29. 09. 2025

Národné centrum zdravotníckych informácií (NCZI) zverejnilo prelomové dáta o výskyte zhubných nádorov na Slovensku v rokoch 1996 až 2024. Interaktívna infografika ukazuje, že kým výskyt onkologických ochorení rastie, úmrtnosť na ne dlhobo klesá. Najdlhšie prežívajú pacienti s rakovinou semenníkov a štítnej žľazy, naopak, najväčším strašiakom ostáva rakovina pankreasu.

Obdobie rokov 1996 až 2015 zobrazuje potvrdené prípady zhubných nádorov zo spracovania Národného onkologického registra (NOR) SR a roky 2016 až 2024 predstavujú očakávané prípady zhubných nádorov identifikované na základe vyvinutého algoritmu z údajov zdravotných poisťovní o uhradenej zdravotnej starostlivosti. Tému dopĺňajú údaje o úmrtnosti na zhubné nádory z dát Štatistického úradu SR za obdobie rokov 1996 až 2024. „Infografika umožňuje porovnať výskyt, úmrtnosť aj prežívanie pacientov podľa diagnóz, veku či regiónov. V časti venovanej osobitne diagnózam zaradeným do onkologických skriningových programov je možné sčasti sledovať efekt zavedenia populačných skriningových programov na výskyt karcinómu krčka maternice, kolorektálneho karcinómu a karcinómu prsníka v slovenskej populácii. Novinkou je, že dáta sú dostupné až na úroveň okresov,“ uvádza riaditeľka odboru reportingu a analýz NCZI Ing. Martina Vrbíková.

Výskyt rastie, úmrtnosť klesá

Pri porovnaní vekovo-štandardizovanej miery incidencie **vzrástol výskyt zhubných nádorov od roku 1996 do roku 2024 o 23,5 %** (z 582 prípadov na 719 prípadov na 100 tisíc osôb európskej štandardnej populácie). Rast bol výraznejší u žien (o 176 prípadov na 100 000 žien), než u mužov (o 86 prípadov na 100 000 mužov). Muži však v celom sledovanom období dosahovali celkovo vyššiu mieru incidencie zhubných nádorov oproti ženám.

Úmrtnosť na zhubné nádory mala po roku 1996 klesajúcu tendenciu. V roku 2024 zomrelo 258 osôb na 100 000 osôb, čo bolo menej o 78 úmrtí na 100 000 osôb oproti roku 1996. Pri pohľade na vekové kategórie bola najvyššia očakávaná vekovo-špecifická miera incidencie zhubných nádorov v celom období rokov 2016 až 2024 pozorovaná v najstarších vekových skupinách, teda nad 75 rokov.

Národné centrum zdravotníckych informácií (NCZI) je štátna príspevková organizácia zriadená Ministerstvom zdravotníctva SR. Cieľom NCZI je vďaka digitalizácii uľahčiť a zjednodušiť procesy pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti.

Kontaktné údaje:

Mgr. Alena Krčová, vedúca oddelenia komunikácie

Tel.: +421 902 671 045, mail: alena.krcova@nczisk.sk, web: www.nczisk.sk

U mužov sa počas celého pozorovaného obdobia najčastejšie vyskytovali okrem iných zhubných nádorov kože aj zhubný nádor prostaty, hrubého čreva a konečníka a zhubný nádor priedušnice, priedušky a pľúc. Rakovina prostaty stúpala u mužov od roku 1996 o 91 prípadov na 100 000 mužov (zo 74 potvrdených prípadov v roku 1996 na 165 očakávaných prípadov v roku 2024 na 100 000 osôb). **U žien sa po iných zhubných nádoroch kože vyskytovali najmä zhubný nádor prsníka, s väčším odstupom zhubný nádor hrubého čreva a konečníka, potom zhubný nádor tela maternice a bližšie neurčenej časti maternice.** Rakovina prsníka u žien vzrástla od roku 1996 o 42 prípadov na 100 000 žien (z 81 potvrdených prípadov v roku 1996 na 123 očakávaných prípadov v roku 2024 na 100 000 osôb).

Prežívanie: rozhoduje vek aj diagnóza

Prežívanie pacientov s onkologickými ochoreniami je hodnotené **indexom prežívania**. Ide o podiel počtu pacientov, ktorí sa dožili jedného roku, 3 rokov, resp. 5 rokov od dátumu diagnostikovania nádorového ochorenia a počtu novodiagnostikovaných prípadov nádorového ochorenia v roku diagnostiky. Do počtu prípadov neboli zaradené prípady identifikované len na základe úmrtia. V priebehu rokov sa prežívanie onkologických pacientov výraznejšie nemenilo. Z údajov zdravotných poisťovní o uhradenej zdravotnej starostlivosti a údajov o úmrtiach vyplýva, že prežívanie pacientov do 5 rokov sa v rokoch 2016 až 2019, ktoré bolo možné hodnotiť, pohybovalo medzi 58 % a 59 %.

Index prežívania klesá s vekom pacientov. U mladých (30 až 44 rokov) bolo prežívanie až 84 percent, u osôb vo veku 45 – 59 rokov 70 %, vo veku 60 – 74 rokov 59 % a u najstarších 75- a viacročných pacientov 40 %.

Najvyššie hodnoty indexu prežívania do 5 rokov boli sumárne za obdobie rokov 2016 – 2019 zistené pri diagnózach: zhubný nádor semenníka (91 %), zhubný nádor štítnej žľazy (91 % pacientov), iné zhubné nádory kože (81 %), zhubný nádor prsníka (75 %), zhubný nádor tela maternice a bližšie neurčenej časti maternice (73 %). **Najnižšie hodnoty prežívania** do 5 rokov boli zistené pri zhubných nádoroch pankreasu (9 %), pečene a vnútropečeňových žilových ciest (10 %) a žľčníka a žilových ciest (13 %).

Onkologické skriningy prinášajú výsledky

Zaujímavosťou je sledovanie vývoja výskytu diagnóz zhubných nádorov, ktoré boli zaradené do onkologických skriningových programov na Slovensku (karcinóm krčka maternice, kolorektálny karcinóm a karcinóm prsníka). Očakávaná vekovo-štandardizovaná miera incidencie **zhubného nádoru krčka maternice** u žien mierne klesla o 4 prípady na 100 000 osôb (z 21 prípadov v roku 2016 na 17 prípadov v roku 2024 na 100 000 žien európskej štandardnej populácie). Na druhej strane, incidencia v štádiu karcinómu in situ krčka maternice (teda vo veľmi skorom štádiu bez metastáz) od roku 2016 kontinuálne stúpala, najvýraznejšie po roku 2021. Vo vekovej skupine žien 23 až 64 rokov oprávnenej na skrining bol nárast incidencie karcinómu in situ krčka maternice o 69 prípadov na 100 000 osôb pri porovnaní rokov 2016 a 2024. *„Vyšší záchyt rakoviny krčka maternice vo včasných štádiách, ktoré sú veľmi dobre liečiteľné, pravdepodobne súvisí so zavedením celoplošného organizovaného skriningového programu karcinómu krčka maternice. Aj tu sa ukazuje, že prevencia má zmysel,“* hovorí Martina Vrbiková.

Národné centrum zdravotníckych informácií (NCZI) je štátna príspevková organizácia zriadená Ministerstvom zdravotníctva SR. Cieľom NCZI je vďaka digitalizácii uľahčiť a zjednodušiť procesy pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti.

Kontaktné údaje:

Mgr. Alena Krčová, vedúca oddelenia komunikácie

Tel.: +421 902 671 045, mail: alena.krcova@nczisk.sk, web: www.nczisk.sk

Inovácie zo strany NCZI

Dlhé roky sa Národný onkologický register Slovenskej republiky (NOR SR), ktorý je centrálnou databázou informácií o výskyte onkologických ochorení na Slovensku, spracovával manuálne. NCZI preto v roku 2023 spustilo nový informačný systém s významným podielom automatizovaného spracovania dát a súčasne vyvinulo algoritmus, ktorý využíva na identifikáciu nových prípadov onkologických ochorení dáta zdravotných poisťovní. Vďaka tomu sa podarilo priblížiť pohľad na aktuálnu epidemiologickú situáciu bez obrovského časového oneskorenia. NOR SR však naďalej ostáva základným zdrojom pre komplexné epidemiologické analýzy, výskum a medzinárodné porovnania.

Infografiku nájdete tu:

https://www.nczisk.sk/Statisticke_vystupy/Tematicke_statisticke_vystupy/Onkologia/Vyskyt_zhubnych_nadorov_SR/Pages/default.aspx

---

Národné centrum zdravotníckych informácií (NCZI) je štátna príspevková organizácia zriadená Ministerstvom zdravotníctva SR. Cieľom NCZI je vďaka digitalizácii uľahčiť a zjednodušiť procesy pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti.

Kontaktné údaje:

Mgr. Alena Krčová, vedúca oddelenia komunikácie

Tel.: +421 902 671 045, mail: alena.krcova@nczisk.sk, web: www.nczisk.sk

